

DELRAPPORT – VISION 2050

Innehåll

Innehåll.....	2
Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Metod.....	3
Vision 2050.....	5
Sammanfattning.....	7

Bakgrund

Luleå kommuns förverkligande av Vision 2050 ställer krav på den kommunala skolans struktur och verksamhet. En översyn av grundskolans struktur och verksamhet har genomförts relaterat till den demografiska utvecklingen, fortsatt hög kvalitet och möjlighet att tillgodose skollagens behörighetskrav. Under våren 2015 har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat fram en målbild för Framtidens skola. Målbilden beslutades i Barn- och utbildningsnämnden (BUN) 2015-04-24 och Kommunfullmäktige (KF) 2015-06-15.

Syfte

En översyn sker i syfte att utreda och klargöra förutsättningar för att säkerställa elevers likvärdiga och lagstadgade rätt till utbildning. Fokus i översynen är att föreslå en framtida skolstruktur som särskilt verkar för att utbildningen inom grundskolan utvecklas för ökad måluppfyllelse.

Uppdragsgivare var Karina Pettersson-Hedman, skolchef

Uppdragstagare var Anna Lind-Wikbladh, samhällsutvecklingschef och delprojektledare

Metod

Samhällsutvecklingskontoret har inte arbetat i projektform, utan har bidragit som resurs till Framtidens skola för att identifiera samhällskonsekvenser för hela underlaget och som kunskapsstöd för frågor som rör översiktsplanen. Dessutom har kontoret bidragit med en resurs för att granska text utifrån läsbarhet.

Malin Svedjeholm, kommunikatör, har varit kontaktperson.

Samhällsutvecklingskontoret och projektledare Carina Lundström hade en träff 10 november då vi tog upp skolans problembild och berörde samhällskonsekvenser inklusive sociala och ekologiska konsekvenser utifrån underlaget Framtidens skola. Vi berörde också dialogprocessen med invånarna samt processen framåt internt och hur kontoret kunde bidra till projektledningens arbete.

Den 4 december genomförde samhällsutvecklingskontoret en bedömning av effekterna på samhällsnivå för alla bostadsområden som ingick i underlaget. Kontoret beaktade både möjligheter/synergier och risker och sammanställde det i en konsekvensbeskrivning

Samhällsutvecklingskontoret har också bidragit med svar på frågor och synpunkter från allmänheten kring Framtidens skola, utifrån vision Luleå 2050, översiktsplanen och samhällsperspektivet. För frågor kring landsbygden har kontoret i sin tur tagit hjälp av tillväxtkontoret.

Vision 2050

Enligt Vision Luleå 2050 ska Luleå bli en stad som är socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Vad Luleå kommun ska arbeta för fram till 2020 för att komma närmare hållbarhet finns beskrivet i de sex programmen som ingår i Luleå kommuns översiktsplan.

Samhällsutvecklingskontoret har granskat underlaget till Framtidens skola och den relation som underlagets innehåll har till önskvärd samhällsutveckling enligt programmen och visionen. Det innefattar till exempel att analysera underlaget utifrån barnperspektivet, utifrån strävan efter levande bostadsområden och jämlik hälsa, utifrån strävan efter minskad klimatpåverkan och utifrån skolans roll som en viktig samhällsaktör.

Analysen har gjorts på det ursprungliga underlaget till Framtidens skola. Det slutliga förslaget skiljer sig från underlaget genom att det inte omfattar förändring av högstadieskolor.

Generellt för det ursprungliga underlaget till Framtidens skola finns ett antal risker som kontoret bedömer som sannolika och som kan få allvarliga eller betydande konsekvenser:

- Möjligheten att ha nära till förskola och skola kan försämrats, vilket har särskild betydelse för socioekonomiskt utsatta familjer.
- Föräldrarnas skjutsning kan öka vilket leder till ökade utsläpp.
- Möjligheten att grundlägga goda vanor kring både färd sätt och fysisk aktivitet kan försämrats om eleverna inte har samma möjlighet att cykla eller gå till och från skolan.
- Ny- och ombyggnation av lokaler ger ökad resursförbrukning vilket ställer krav på resurssnålhet och effektiv användning av material och energi på både kort och lång sikt.
- De barn som redan idag har hög skolfrånvaro eller är på gränsen kan påverkas negativt om skoldagen blir längre eller om skolenheterna blir för stora.
- Stadsdelar som ökar i antal invånare kan få framtida behov av förskola eller skola.
- Integration och trygghet i en stadsdel kan påverkas, eftersom integrations- och trygghetsarbetet som innefattar fritidsgårdar och lokalt föreningsliv till stor del är kopplat till högstadieskolorna. Detta är dock inte aktuellt eftersom förändring av högstadieskolor inte är en del av det slutliga förslaget.

Kontoret ser också följande generella möjligheter/synergier utifrån underlaget:

- Möjligheten till en likvärdig utbildning oavsett skola och bostadsområde då resurser och kompetenser samlas och effektiviseras.
- Möjlighet till ökad integration om barn med olika bakgrund samlas på en skola.
- Möjlighet att minska verksamhetsresor dagtid samt att effektivisera skolskjutsresandet.
- Råneå och Antnäs är samlande byar och ska bli nod för mindre byar enligt programmen.

Samhällsutvecklingskontoret har skrivit förslag på åtgärder för ett antal konsekvenser och gett förslag på fortsatt och fördjupad analys av de övriga konsekvenserna. Barn- och utbildningsförvaltningen har svarat på Samhällsutvecklingskontorets förslag till åtgärder.

- Skolans kompensatoriska roll ur ett socioekonomiskt perspektiv
 - Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I skollagen anges att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
 - Barn- och utbildningsförvaltningen fördelar del av elevpeng utifrån socioekonomiska parametrar
 - Ett nära samarbete sker med främst socialförvaltningen utifrån att alla elever ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling oavsett socioekonomisk bakgrund
- Analys av hur många och vilka grupper som får ökat avstånd till skolan, som underlag för eventuella åtgärder.
 - Riktlinjerna för rätten till skolskjuts tillämpas utifrån avstånd till skola.
- Resor i förhållande till längden på barns skoldagar
 - Restiden för alla elever som har rätt till skolskjuts har setts över i delprojektet gällande skolskjuts i syfte att förkorta restiderna där det är möjligt
- Översyn av säkra skolvägar
 - Stadsbyggnadsförvaltningens utredning av säkra skolvägar beaktas vid verkställande av beslut

- Informationsinsatser för resvanor föreslås, samt att underlätta möjligheten till fysisk aktivitet under skoltid och fritid.
 - Daglig fysisk aktivitet och kunskaper om en hälsosam livsstil ingår i skolans uppdrag
- Krav på resurssnålhet vid nybyggnation.
 - Omhändertas i underlag till upphandling av nybyggnation
- En analys av vilka kompensatoriska sammanhållande resurser som finns i byar om skolan inte är kvar.
 - I de byar förskola finns ersätter det skolan som samlade punkt för byn

Sammanfattning

Programmen i Luleå kommuns översiktsplan anger att Luleå ska ha levande stadsdelar och byar. Det innebär till exempel att utveckla stadsdelscentrum och Råneå centrum med utgångspunkt från områdets egna kvaliteter och potentialer. Det innebär också att komplettera så att flera bostadstyper, servicefunktioner, verksamheter/arbetsplatser och mötesplatser finns i alla stadsdelar och Råneå. (Ur Program D – Plats för mer.) Skolor pekas inte ut bland servicefunktionerna, men i arbetet med utvecklingsplaner har närhet till förskola och skola till och med årskurs 6 betraktas som en kvalitet.

Luleå kommun har en vision om ekologisk hållbarhet och att bli en klimatneutral kommun. Översiktsplanens Program D – Plats för mer har bland annat principer som lyder:

- Den totala energianvändningen ska minskas dels genom bättre hushållning och dels genom effektiviseringar.
- Utsläppen av koldioxid ska minskas kraftigt dels genom att byta bränslen till förnyelsebara och dels genom att effektivisera användningen av fossila bränslen. Den totala användningen av fossila bränslen ska halveras med fokus på transporter, bostäder och lokaler.

Programmen anger också att Luleå kommun vid planering av infrastrukturen ska prioritera möjligheterna att resa till fots, med cykel och med buss före resor med bil.

Vad gäller resor är kommunens uppgift är att skapa förutsättningar för miljövänliga resor för Luleåborna. Det bör undersökas hur en sådan utveckling kan skapas i samband med Framtidens skola, i form av fysisk planering för gång- och cykelvägar.

En undersökning av förväntade ökade utsläpp av växthusgaser behöver också göras för att se förslaget förväntade effekter. Det innebär att titta på befintliga utsläpp från resor och beräkna om utsläppen minskar eller ökar av förslaget, med hänsyn till elever, föräldrar, personal, varutransporter, mattransporter etcetera.

Man behöver också beräkna om lokalernas energi- och resurseffektivitet förbättras eller försämras. Enkelt kan man säga att fler elever på en skola gör energianvändningen effektivare men det kan också vara så att olika skolor är olika byggda/renoverade och därför har skillnader i effektivitet.

I programmen definieras landsbygden som området utanför Luleås stadsbygd. Stöd och investeringar ska fokuseras till de samlande byarna (Råneå, Antnäs och Person) samt de stadsnära byarna (Bensbyn, Bjørsbyn, Södra Sunderbyn, Kallax, Hertsölandet och Rutvik).

Platser för landsbygdsutveckling ska identifieras för besöksnäring och boende. Det ska ske restriktivt och i anslutning till befintliga byar nära stadsbygden, längs Råneälven och Luleälven, i kustområdet och i skärgården.

Kommunen ska planera för nya bostäder på övriga landsbygden så att vatten- och avloppsförsörjningen ska kunna ske med enskilda anläggningar. Genom att skapa goda och lokalt anpassade boendemiljöer skapas möjligheter för alla åldersgrupper att bo kvar på landsbygden och stimulera till inflyttning.

När landsbygden växer och har ett bra samarbete med stadsbygden blir hela kommunen starkare. Det är viktigt att se helheten i landsbygdsutvecklingen.

Målet för Framtidens skola är att visa hänsyn till de kvaliteter som gör att en stadsdel eller by kan vara levande och hållbar, samtidigt som elevens rätt till en jämbördig utbildning uppfylls.